

JIM/SR

28. november 2019

Nærings- og fiskeridepartementet

Høring om endringer i deltakerloven og havressursloven

1. Innledning

Fiskebåt viser til Nærings- og fiskeridepartementets høringsnotat av 8. oktober d.å. med forslag til endringer i deltakerloven og havressursloven for å følge opp forslagene i Meld. St. 32 (2018-2019) - Et kvotesystem for økt verdiskaping - (Kvotemeldingen).

Fiskebåt hadde håpet at departementet ville bruke denne muligheten til å fjerne en del uklarheter rundt forslagene i Kvotemeldingen, og dermed bidra til å skape større forutsigbarhet for aktørene. Dette gjelder blant annet spørsmål rundt kvotefordelingen, og prinsippene for tilbakefall og fordeling av utløpte strukturkvoter. Vi beklager at departementet ikke har fulgt opp dette i lovforslaget, til tross for at politisk ledelse har gitt klare svar på en del av de kontroversielle punktene. I stedet bidrar lovforslaget til å øke usikkerheten rundt sentrale rammebetingelser for fiskeflåten. Fiskebåt mener de foreslåtte lovendringene vil gi departementet langt videre fullmakter enn det som er nødvendig for å gjennomføre tiltakene i Kvotemeldingen.

Mekanismen i strukturordningen har i all enkelthet vært at strukturkvoter som utløper ikke lenger inngår i den aktuelle redskapsgruppens totale antall kvotefaktorer. Dermed fordeles gruppens kvoteandel på færre kvotefaktorer enn tidligere, som innebærer et større kvotegrunnlag per gjenværende kvotefaktor. Det er ingen kobling mellom strukturkvoters utløp og hvilken andel av totalkvoten den enkelte gruppe skal tildeles. Fiskeflåten har hatt stabile gruppeandeler i norsk fiskerinæring i 25 år, og dette har vært hovedpremisen for at næringsaktørene har gjort enorme investeringer for å skape balanse mellom ressursgrunnlag og fangstkapasitet. I lovforslaget legges det opp til at utløpte strukturkvoter skal tilfalle statens kvotebeholdning, med mindre det fastsettes en særskilt beslutning om å fordele dem til fartøygruppene. Dette vitner om en grunnleggende mangel på forståelse for de premisser som næringen og tidligere regjeringer og Storting har lagt til grunn for utviklingen i fiskeflåten, premisser som Høyesterett stadfestet i Volstad-dommen. Alternativt vitner dette om et fundamentalt linjeskift i fiskeripolitikken som vil føre til en tillitskrise mellom næring og myndigheter, og til radikale endringer i investeringsadferd hos næringsaktørene.

Fiskebåt beklager at departementet ikke har imøtekommet anmodningen om å utsette høringsfristen for lovendringene. I et svarbrev til Stortinget begrunnet fiskeri- og sjømatministeren dette med at lovforslagene i høringsnotatet er en teknisk oppfølging av forslagene til tiltak som er presentert i Kvotemeldingen, og viste til at disse forslagene allerede har vært gjenstand for alminnelig høring. Fiskebåt er uenig i denne beskrivelsen, og mener at lovforslagene på enkelte områder avviker fra Kvotemeldingen og etterfølgende presiseringer fra politisk ledelse. Dette gjelder ikke minst forsikringen om at utløpte strukturkvoter skal falle tilbake til fartøygruppene, i tråd med forpliktelsene i Granavolden-plattformen og premissene i høyesterettsdommen i Volstadsaken. I lovforslaget legges det opp til at utløpte strukturkvoter skal tilfalle statens kvotebeholdning, med mindre det fastsettes en særskilt beslutning om å fordele dem til fartøygruppene.

Fiskebåt mener det ville gitt større legitimitet til prosessen om høringen om endringer i deltakerloven og havressursloven ble gjennomført etter at Stortinget har behandlet Kvotemeldingen. Fiskebåt går sterkt i mot flere av de foreslåtte tiltakene i Kvotemeldingen, og vi kan av den grunn heller ikke støtte lovendringer som legger til rette for at de gjennomføres.

Fiskebåt konstaterer at en tilnærmet samlet næring og en rekke andre aktører har bedt om at Stortinget avviser regjeringens forslag om å etablere en statlig kvotebeholdning. Også en rekke andre forslag i Kvotemeldingen er kontroversielle og vil skape debatt i Stortinget. Dersom Stortinget vedtar endringer i forhold til forslagene i Kvotemeldingen, kan det bli nødvendig å gjennomføre en ny høring av lovendringene. På denne bakgrunn mener Fiskebåt fortsatt at høringen burde vært utsatt.

Fiskebåt vil nedenfor kommentere de enkelte forslagene til endringer i deltakerloven og havressursloven.

2. Forslag til endringer i deltakerloven

§ 12 - Fiskeritillatelse

Bestemmelsen regulerer den nye ordningen med felles fiskeritillatelse. Forslaget erstatter §§ 12-15 i gjeldende deltakerlov, samt § 21. Første ledd legger til rette for at både fiskeriene som i dag er konsesjonsregulerte og fiskeriene som er lukket og underlagt årlige deltakerbegrensinger, kan bli regulert med fiskeritillatelse slik Kvotemeldingen legger opp til. Andre og tredje ledd innebærer at en del bestemmelser som før kun omfattet konsesjonsregulerte fiskerier, nå blir gjort gjeldende for alle fiskeritillatelse. Fiskebåt har ingen innvendinger til forslaget.

§ 13 Lukkede fiskerier

Departementet skriver at formålet med bestemmelsen ikke primært er å gjøre endringer i gjeldende rett, men å lovfeste overordnede prinsipp for lukking av fiskerier slik at loven bedre gjenspeiler de grunnleggende rettsreglene om deltakelse i fiskeriene.

Departementet sier i andre ledd at *"Hvis et fiskeri er lukket skal det ikke kunne foretas nytildeling av fiskeritillatelse uten etter særskilt beslutning fra departementet, etter en vurdering ut fra deltakerlovens formål."* Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende § 16 og innebærer sånn sett ikke noe nytt.

Siden bestemmelsen kom inn i deltakerloven har de fleste fartøygrupper vært gjennom en betydelig strukturering, hvor næringen har tatt store kostnader med å redusere kapasiteten i fiskeflåten. Fiskebåt er derfor positiv til at departementet i lovforslaget understreker at *"I fiskeri som har gjennomgått ei jamnleg strukturering ved bruk av strukturkvoteordninger, for å tilpasse talet på fartøy i gruppa til ressursgrunnlaget, vil det normalt vere lite aktuelt med nytildeling av fiskeriløyve etter denne føresegna."*

Fiskebåt vil samtidig påpeke at næringen så sent som i fjor opplevde at departementet vurderte å tildele nye fiskeritillatelse i en fartøygruppe der det har skjedd sterk strukturering, og der fartøyene har rikelig kapasitet til å ta tildelte kvoter. Dette står i direkte motstrid til forsikringene om at nytildeling er lite aktuelt i slike situasjoner. Fiskebåt mener departementets fullmakt til å tildele nye fiskeritillatelse bør begrenses. Formålsbestemmelsen i deltakerloven er vidt formulert og vil i praksis sette få skranker. Fiskebåt mener at det kun bør være adgang til nytildeling av tidsbegrensede rekrutteringstillatelse, samt tidsbegrensede tillatelse i ekstraordinære situasjoner hvor eksisterende kapasitet ikke er tilstrekkelig for å utnytte tilgjengelige kvoter.

§ 14 Erstatningstildeling av fiskeritillatelse i lukkede fiskerier

Departementet skriver at bestemmelsen i hovedsak viderefører gjeldende rett og i liten grad innebærer oppfølging av enkelttiltak i Kvotemeldingen. Det er likevel nødvendig å gjøre noen justeringer i bestemmelsen som følge av at det blir felles fiskeritillatelse til erstatning for konsesjoner og deltakerretter. Fiskebåt har ingen innvendinger til endringene.

§ 15 Kvotefaktorer

Kvotefaktorene spiller en grunnleggende rolle i kvotesystemet ved at de danner grunnlag for årlig fordeling av kvoter mellom fartøyene i de mest sentrale fiskeriene. I og med at kvotefaktorene er et bindeledd mellom deltakerloven og havressursloven, mellom fiskeritillatelse og kvoter, legger departementet opp til at de blir omtalt i begge lovene. Fiskebåt støtter dette.

Fiskebåt reagerer svært negativt på forslaget i andre ledd om at departementet skal gis fullmakt til å øke antall kvotefaktorer, og endog plassere disse rett i statens kvotebeholdning. I forslaget heter det:

”Departementet skal fastsette et totalt antall kvotefaktorer for den enkelte kvotefaktorgruppe. Det totale antall kvotefaktorer for den enkelte kvotefaktorgruppen kan bare endres ved særskilt beslutning fra departementet om å øke antall kvotefaktorer ut fra en vurdering ut fra deltakerlovens formål, og bare med virkning fra et nytt kvoteår. De nye kvotefaktorene tilordnes fellesskapets kvotebeholdning eller lyses ut samtidig med at relevante fiskeritillatelse lyses ut i medhold av § 13.”

Fiskebåt går sterkt i mot at departementet skal ha en vid fullmakt til å øke antall kvotefaktorer, enten dette skjer direkte eller parallelt med at relevante fiskeritillatelse lyses ut. Selv om departementet presiserer at det skal svært mye til for å øke det totale antall av kvotefaktorer, mener Fiskebåt at formuleringen bidrar til å skape uforutsigbarhet og usikkerhet, og vil slå uheldig ut både for lånekostnader, lånemuligheter og investeringslysten i fiskeflåten. Fiskebåt konstaterer samtidig at dette også bryter med regjeringens forslag om faste kvotefaktorer. Adgangen til å dele ut nye kvotefaktorer bør være begrenset på samme måte som adgangen til å utstede nye fisketillatelse, jf. merknaden ovenfor.

Departementet foreslår i tredje ledd første punktum at departementet kan fastsette en tidsavgrensning for alle eller noen av kvotefaktorene i en kvotefaktorgruppe. Fiskebåt reagerer på dette forslaget av flere grunner. For det første kan vi ikke se at denne endringen er nødvendig for å følge opp Kvotemeldingen. Videre gis departementet en svært vid og uklar fullmakt. I høringsnotatet sies det om dette:

«Ved eventuell fastsettning av forskrift om tidsavgrensning for kvotefaktorer som allerede er tildelte første gangen utan tidsavgrensning, vil det kunne vere naturleg å gjere ei konkret vurdering av om aktørane har ei forventning som er verna gjennom avgrensingane i lovgjevingskompetansen i Grunnlova § 97 og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) P 1-1, og dersom ein skulle finne at dei har ei slik forventning, ei vurdering av om den nye tidsavgrensinga vil vere i strid med dette vernet.»

Fiskebåt er helt ukjent med at det er regjeringens politikk å innføre slike tidsbegrensninger. Vi stiller derfor spørsmål ved hva som er motivet og den saklige begrunnelsen for forslaget. Som sitatet indikerer vil adgangen til å innføre tidsbegrensninger forutsette at det gjøres nærmere vurderinger opp mot overordnet regelverk, og utfallet av disse vurderingene vil begrense myndighetsrommet. Slik bestemmelsen er formulert vil den være egnet til å skape inntrykk av at myndighetene har et

større handlingsrom enn det som saklig sett er tilfelle. Fiskebåt går derfor imot forslaget. Etter vårt syn vil det være bedre å endre loven om det skulle bli aktuelt å innføre slike begrensninger, og da gjøre en realitetsvurdering av handlingsrommet. Forslaget slik det ligger nå vil kun bidra til å skape usikkerhet blant aktørene. Fiskebåt mener videre at kompetansen til å gjøre så vidtrekkende endringer under enhver omstendighet må legges på et høyere nivå enn departementet.

I tredje ledd andre punktum foreslår departementet at *«Når tidsbegrensningen inntreffer skal kvotefaktorene tilordnes fellesskapets kvotebeholdning, eller fordeles mellom fartøy med relevant fiskeritillatelse etter særskilt beslutning fra departementet.»* Fiskebåt legger til grunn at regelen er ment å gjelde også for strukturkvoter som allerede er tidsbegrensede, og at regelen dermed vil være styrende for det helt avgjørende spørsmålet om hvordan utløpte strukturkvoter skal behandles i fremtiden. I høringsnotatet står det at regelen ikke legger noen føringer på hvordan forvaltningen skal fordele strukturgevinsten ved utløpet av tidsavgrensningen. Den foreslåtte ordlyden tilsier imidlertid noe annet; slik denne er formulert vil hovedregelen være at strukturkvotene skal gå inn i den statlige kvotebeholdningen, med mindre noe annet fastsettes ved en særskilt beslutning.

Fiskebåt reagerer kraftig på at departementet med dette får en fullmakt til å bestemme at den statlige kvotebeholdningen i fremtiden skal tilføres betydelige andeler av det som i dag fordeles til fiskerne. Forslaget er ikke en oppfølging av Kvotemeldingen. Tvert imot vil det være et brudd med regjeringens fiskeripolitikk å åpne for å allokere fremtidig tilbakefall av strukturkvoter inn i den statlige kvotebeholdningen, jf. Granavolden-plattformen kapittel 6 hvor det uttrykkelig slås fast at *«Strukturkvoter faller tilbake til gruppen ved periodens utløp.»*

Selv om fullmakten til å allokere fremtidig tilbakefall av strukturkvoter inn i den statlige kvotebeholdningen ikke benyttes, skaper forslaget en betydelig usikkerhet som vil ramme næringen hardt. Usikkerheten vil øke desto nærmere man kommer tidspunktet for tilbakefall. Fiskebåt mener at departementet i stedet bør foreslå å lovfeste prinsippet om at fremtidig tilbakefall av strukturkvoter skal tilbake til fartøygruppene i tråd med det som har vært regjeringens politikk, og i tråd med den innretning strukturkvoteordningen faktisk har.

Departementet skriver i høringsnotatet følgende om tidsbegrensningen av strukturkvotefaktorene:

«I nytt system vil i utgangspunktet alle disse kvotefaktorane vere knytte til fiskeriløyve utan tidsbegrensning, og det vil derfor ikkje lenger vere naturleg å føre vidare systemet med årleg fornying. Det vil gje ein monaleg positiv verknad at de årlege tidsavgrensingane som berre gjeld nokre av kvotefaktorane vert avskaffa, og at alle kvotefaktorane med dette vert meir harmoniserte.»

Fiskebåt oppfatter at departementet vil fjerne den ettårige tidsbegrensningen på strukturkvoteordningene slik at disse nå får en tidsbegrensning i henhold til det som i dag er angitt som maksimal periode for tildeling. Fiskebåt er enig i denne endringen som også er en logisk oppfølging av Høyesteretts dom i Volstadsaken.

§ 16 Overføring av kvotefaktorer mellom fartøy

Bestemmelsen gir regler om overføring av kvotefaktorer mellom fartøy, og legger opp til at strukturkvoteordningene og splittingsordningene som gjelder i dag kan videreføres. Dette har ikke Fiskebåt innvendinger til.

Første ledd tredje punktum slår fast at kvotefaktorene som avkortes tilfaller fellesskapets kvotebeholdning. Fiskebåt er sterkt i mot forslaget om at kvotefaktorer som avkortes skal tilfalle fellesskapets kvotebeholdning. Dette gjelder uavhengig av om avkortningen skjer gjennom

konvertering av eksisterende strukturkvoter til lengre varighet, eller ved fremtidig bruk av strukturkvoteordningen. Fiskebåt mener at avkortede kvoter skal tilfalle fartøygruppene som i dag.

Fiskebåt er for øvrig litt usikker på om det er denne bestemmelsen som er tenkt å hjemle forslaget om at 20% av kvotegevinsten ved konvertering av strukturkvoter til 15 års lenger varighet skal tilfalle statens kvotebeholdning, mens 80% skal fordeles i fartøygruppen. Dersom det er tilfelle, må paragrafen få en annen ordlyd enn at ”den delen av kvotefaktorene som avkortes tilfaller fellesskapets kvotebeholdning.” Det må i så fall presiseres at det er en del av kvotefaktorene som avkortes (kvotegevinsten) som kan tilfalle statens kvotebeholdning, og ikke hele kvotegevinsten slik departementets lovforslag innebærer. Slik lovforslaget er formulert er dette i strid med Kvotemeldingen. For ordens skyld presiseres det igjen at Fiskebåt er imot opprettelsen av statens kvotebeholdning gjennom konvertering av strukturkvoter.

Fiskebåt vil samtidig bemerke at viktige fiskerier er utelatt fra strukturkvoteordningen for enkelte fartøygrupper. For torsketrålgruppen gjelder dette blant annet fisket etter sei i Nordsjøen, snabeluer, blåkveite og enkelte fjernfiskerier. Adgangen til å delta i disse fiskeriene blir avkortet i sin helhet ved bruk av strukturkvoteordningen. Fiskebåt forutsetter at departementet ikke har til hensikt å tilføre den statlige kvotebeholdningen kvotefaktorer fra fiskerier som ikke er inkludert i strukturkvoteordningen, men vil anmode om at dette presiseres.

§ 16a Avgift til strukturfond for fiskeflåten

Bestemmelsen er en oppfølging av forslaget i Kvotemeldingen om å innføre en næringsfinansiert kondemneringsordning for fartøy under 11 (13) meter. Det foreslås imidlertid en vid lovhjemmel for å kreve inn en avgift av fangstverdien til et strukturfond for fiskeflåten, og det vil være opp til departementet i forskrift å fastsette det nærmere opplegget for innkreving av avgift og tildeling av tilskudd fra fondet. I tråd med at departementet skriver at avgiften bare skal gjelde for den minste fartøygruppen, mener Fiskebåt at det virker unødvendig å fastsette en så vid lovhjemmel, og mener at lovhjemmelen til å innkreve en strukturavgift må begrenses til fartøygrupper som ikke har tilbud om en egenfinansiert strukturkvoteordning.

§ 17 Fellesskapets kvotebeholdning

Det foreslås at departementet får fullmakt til å etablere en fellesskapets kvotebeholdning. Mer konkret heter det:

”Departementet kan i forskrift fastsette at det skal etableres en fellesskapets kvotebeholdning og gi bestemmelser om hvordan kvotefaktorer som er tilordnet kvotebeholdningen skal anvendes. Det kan i forskriften fastsettes at tildelingen skal være tidsbegrenset slik at kvotefaktorene faller tilbake til kvotebeholdningen etter tidsbegrensningens utløp.

Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om vederlag ved tildeling av kvotefaktorer eller utleie av kvoter fra fellesskapets kvotebeholdning.”

Fiskebåt går sterkt i mot opprettelsen av en statlig kvotebeholdning og utvidet varighet på eksisterende strukturkvoter. Det vises her også til uttalelsen til Kvotemeldingen. Forslaget innebærer at ressurser flyttes fra kysten til staten med svekkede investeringer som resultat. Forslaget vil møte massiv motstand langs kysten og i fiskerinæringen, og Fiskebåt er forundret over at regjeringen vil åpne en ny ”front” i debatten om sentralisering og inntrekk av verdiskapning fra distriktene. Fiskerne er gitt en eksklusiv rett til å høste fellesskapets fiskeressurser, og en statlig kvotebeholdning vil også være et brudd på de prinsippene deltakerloven og havressursloven er

basert på. Fiskebåt vil advare mot en situasjon der staten både er kvoteeier og ansvarlig for fiskeriforvaltningen. En slik dobbeltrolle er egnet til å svekke tilliten til forvaltningen både hos aktørene i næringen og i markedene. En statlig kvotebeholdning vil dessuten være en beskatning av ressursrente som enda ikke har materialisert seg, og en politikk som samtlige regjeringspartier tidligere har avvist.

Dersom forslaget om å opprette en statlig kvotebeholdning likevel blir vedtatt, mener Fiskebåt at det må inntas klare bestemmelser i loven om hvordan kvotefaktorer som er tilordnet kvotebeholdningen skal anvendes. I Kvotemeldingen er det lagt til grunn at kvotene skal lyses ut til de fartøygruppene de er inntrukket fra, og dette bør også presiseres i lovteksten. Fiskebåt mener dessuten at det må presiseres i lovteksten at det ikke kan stilles krav til kvotene i kvotebeholdningen som bryter med forutsetningene for anvendelsen av ordinære kvoter. Det må også settes et øvre tak for hvor stor statens kvotebeholdning kan være.

§ 18 Bortfall og tilbakefall av fiskeritillatelse mv.

Bestemmelsen gjelder bortfall og tilbakekalling av fiskeritillatelse i enkeltsaker, og erstatter gjeldende § 18 i deltakerloven. Første ledd andre punktum slår fast at kvotefaktorer som er knyttet til en fiskeritillatelse som faller bort eller blir tilbakekalt, skal plasseres i den statlige kvotebeholdningen. I kommentarene til forslaget fremholdes det at forslaget er «*ein logisk konsekvens av at kvotefaktorar som er tildelte eit fartøy skal vere knytt til eit konkret fiskeriløyve*» og at «*Føreseigna inneber inga endring i kva som er gjeldande praksis.*»

Fiskebåt er uenig i at tilbakefall til den statlige kvotebeholdningen vil være en logisk konsekvens, og at regelen ikke endrer gjeldende praksis. Dersom en tillatelse inndras vil det være fullt mulig å fordele kvotefaktorene på de øvrige fartøyene i gruppen gjennom en justering av faktorene. Det er i praksis dette som skjer i dag. Fiskebåt foreslår derfor på samme måte som for forslaget om ny § 15 tredje ledd at det må lovfestes at utløpte og inndratte kvotefaktorer skal falle tilbake til gruppen.

§ 19 Tilbakekall av alle fiskeritillatelse i et fiskeri mv.

Bestemmelsen viderefører kompetansen til å trekke tilbake samtlige fiskeritillatelse i en fiskerigruppe, men det foreslås at kompetansen delegeres til departementet. Fiskebåt påpeker at denne fullmakten kun har blitt benyttet noen få ganger i moderne tid, og at det åpenbart vil ha stor betydning for de som berøres. Fiskebåt er uenig i at fullmakten bør delegeres til departementet. For øvrig mener Fiskebåt at det er problematisk at loven skal tildele departementet fullmakter som kan stride mot overordnet regelverk. Fiskebåt mener at bestemmelsen med fordel kan utelates, og så får man heller endre loven senere dersom dette skulle bli aktuelt, sml. merknadene til forslaget § 15 tredje ledd.

§ 21 Begrensninger i adgangen til å delta i enkelte fiskerier

Bestemmelsen gjelder departementets hjemmel til å regulere deltakelsen i åpne fiskerier og i åpne gruppe i fiskerier som er lukket. Fiskebåt har ingen innvendinger til forslaget.

3. Forslag til endringer i havressursloven

§ 2 Retten til ressursene

Høringsnotatet inneholder ingen prinsipiell drøfting av forholdet mellom en statlig kvotebeholdning og havressurslovens § 2 som fastsetter at de viltlevende marine ressursene ligger til fellesskapet.

Lovforarbeidene til havressursloven § 2, som ikke foreslås endret, understreker blant annet følgende:

«Sjølvsom ressursane ligg til fellesskapet, vil fortienesta frå utnyttinga av ressursane tilfalle fiskarane og kystsamfunna. I tråd med dette vert kvotane fordelte til fartøy som har rett til å delta i dei ulike haustingsverksemdene etter reglane i kapittel 3, jf. også føresegnene i deltakarlova.» (Ot.prp. nr. 20 (2007-2008) s. 178.

Det følger av dette at statens rolle skal være å forvalte og fordele fiskeriressursene til aktive fiskere, for på den måten å fremme grunnlaget for bosetning, kultur og levestandard langs kysten. Forslaget om å tilføre kvoter til en statlig kvotebeholdning som skal leies ut mot vederlag innebærer at staten endrer sin rolle fra å forvalte ressursene til å ta eierskap til dem. Om forslaget gjennomføres vil den statlige kvotebeholdningen på sikt kunne bli tilført vesentlige deler av det samlede kvotegrunnlaget, og statens utleierrolle vil bli betydelig. Fiskebåt mener dette er et forhold som departementet ikke har kommunisert, verken ved fremleggelsen av Kvotemeldingen eller i forbindelse med høringen om lovendringene. I forbindelse med fremleggelsen av kvotemeldingen er det kun opplyst hvilken andel staten mottar ved avkortning i forbindelse med forlengelse av konverterte strukturkvoter. Etter vårt syn bryter lovforslaget med forutsetningen om at fortjenesten av utnyttelsen av fiskeressursene skal tilfalle fiskerne og kystsamfunnene.

§11 Nasjonal kvote, disponibel kvote, restkvote mv.

Bestemmelsen regulerer fastsetting av nasjonal kvote, disponibel kvote, restkvote og andre kvoter som ikke er fordelte til enkeltfartøy. Det følger av andre ledd første punktum at departementet skal fastsette en disponibel kvote som skal utgjøre en del av nasjonal kvote. Departementet sier følgende om dette i høringsnotatet:

”Føresegna gjev ikkje føringar på kor stor del av nasjonal kvote den disponible kvoten bør utgjere fordi dette vil kunne variere frå fiskeri til fiskeri. Dette er i og for seg i tråd med situasjonen etter gjeldande rett fordi lova i dag ikkje avgrensar høvet til å setje av ein stor del av nasjonal kvote til ulike avsetningar. Ved fastsetjing av låg disponibel kvote vil det likevel etter omstenda kunne vere aktuelt å gjere ei konkret vurdering av om aktørar kan ha ei forventning som er verna av Grunnlova § 97 eller Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) P 1-1. Dersom ein skulle finne ut at aktørar har ei slik forventning, vil ein kunne vurdere kva forventninga inneber, men staten vil uansett ha stor fridom til å fastsetje kor stor del av nasjonal kvote den disponible kvoten skal utgjere.”

Fiskebåt mener at departementet på dette punktet har fjernet seg fra diskusjonen i Kvotemeldingen, hvor økt forutsigbarhet i kvotefordelingen fremholdes som en av hovedmålsetningene. Det er i første rekke i reguleringen av nordøstarktisk torsk det avsettes kvoter til ulike formål før fordeling på fartøyene. Både Eidesen-utvalget, og regjeringen, har vært opptatt av å begrense dette for å skape større forutsigbarhet for utøverne, og det foreslås at maksimalt 5% av nasjonal kvote av nordøstarktisk torsk kan avsettes til såkalte ekstrakvoteordninger, herunder rekrutteringskvoter. I tillegg foreslås det at avsetningen til såkalte kystkvoter skal være 0,9% av nasjonal kvote.

Fiskebåt hadde forventet at departementet i lovforslaget var mest opptatt av å fastsette de begrensningene på kvoteavsetninger som er lagt inn i Kvotemeldingen, fremfor å diskutere hvor lav disponibel kvote kan settes før en kommer i konflikt med Grunnloven eller EMK.

Andre ledd andre punktum gir nærmere bestemmelser om restkvoten, som departementet definerer som den delen av nasjonal kvote som ikke er disponibel kvote i et kvoteregulert fiskeri. Departementet viser til at avsetninger til åpen gruppe er et eksempel på hva restkvoten kan nyttes til. Fiskebåt vil vise til at avsetningen til åpen gruppe i dagens reguleringsopplegg er inkludert i den

disponible kvoten. Diskusjonen i Kvotemeldingen om å erstatte dagens trålstige med en fast fordeling mellom trål og konvensjonelle fartøyer baserer seg også på at avsetningen til åpen gruppe fortsatt skal være en del av disponibel kvote, ikke restkvoten. Fiskebåt konstaterer at det er nødvendig å rydde opp i dette.

Tredje og fjerde ledd viderefører bestemmelsen om at en del av nasjonal kvote kan settes av til distriktskvote. Fiskebåt viser til at avsetninger til distriktskvote har vært forsøkt ved enkelte anledninger de siste årene, uten hell, og stiller seg undrende til at regjeringen vil videreføre denne lovhjemmelen. Fiskebåt foreslår at tredje og fjerde ledd strykes.

Fiskebåt har ingen innvendinger til departementets forslag til § 12 Kvoter for fartøy, og § 14 om årlig kvoteutveksling.

Vennlig hilsen
FISKEBÅT

Audun Maråk

Jan Ivar Maråk

Kopi: Næringskomiteen
Norges Fiskarlag
Sjømat Norge
Norsk Sjømannsforbund

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.